

Циганій С. О., асистент
Земляк І. Я., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСІБ ЕКІПАЖУ ПОВІТРЯНОГО СУДНА УКРАЇНИ

*«Літати літаком було б набагато безпечніше,
якби ми мали чітке законодавство»*

Лео Камп'юн

Нинішній стан кримінально - правового регулювання в галузі авіації можна порівняти з регулюванням податкових відносин в 90-х роках минулого століття: також наявність різних законів, інструкцій, листів та інших документів, юридична сила яких викликає серйозні сумніви. Однією з причин такого становища є відсутність сучасної теоретико - правової доктрини кримінального права [1]. Тому настав час кримінальному законодавству протестувати життєздатність і ефективність діючих законів і правил як регулятора системи осіб екіпажу повітряного судна та визначити ступінь захисту прав пасажирів, головного «годувальника» повітряного транспорту, оцінити ефективність державного регулювання відповідальності членів повітряного екіпажу.

Провідний науковець у галузі повітряного права В. Д. Бордунов говорить, що в даний час документи з кримінального права щодо відповідальності членів екіпажу досі не систематизовані і поширюються хаотично, що створює великі труднощі в його використанні. Дивно, але пропозиції від науки привести в порядок законодавство, зокрема про кримінальну відповідальність осіб повітряного екіпажу, зробити його цивілізованим і зрозумілим для широкого кола користувачів, державою не підтримується. Сама ж держава в цій області нічого не робить, хоча при цьому галузь несе величезний збиток, що обчислюється в 500 мільйонів гривень на рік. В Україні ж недосконалість нормативно-правової бази в галузі кримінального права та поєднання його з повітряним правом є однією з причин підвищення на 15 % злочинів скоєних членами повітряного екіпажу [2].

Однак поряд із цими є низка більш загальних проблем. Насамперед необхідність приведення всієї системи законодавства України в галузі кримінальної відповідальності осіб екіпажу повітряного судна у відповідність до чинних у міжнародному праві принципів та норм, однак це супроводжується низкою проблем. Це, зокрема:

- недосконалість нормативно-правової бази організації внутрішніх і міжнародних перевезень;
- пріоритетний розвиток міжнародних перевезень за катастрофічного падіння перевезень внутрішніх;
- брак узгодженого регулювання спільної експлуатації міжнародних повітряних ліній із закордонними авіакомпаніями, які мають значний досвід роботи в умовах конкуренції;
- недосконалість і суперечливість кримінально - правового законодавства.

Тому, роблячи висновок, можна сказати, що стан кримінального права в Україні щодо відповідальності членів екіпажу плачевний. Ось уже декілька років не ведуться систематичні наукові дослідження з усіх кримінальних питань. Тому потрібно обговорювати питання про підключення України до процесу лібералізації, що охопив значне коло країн і підтриманий ІКАО. Вести наукову розробку впровадження українське законодавство нових підходів ІКАО до забезпечення законодавчої бази щодо кримінальної відповідальності членів екіпажу повітряного судна України.

Література

1. Юрьев С. С. До питання про доктринальні підстави кримінального права / С. С. Юрьев // Транспортне право. – 2010. – № 3. – С. 34-36.
2. Бордунов В. Д. Международное воздушное право. Учебное пособие / В. Д. Бордунов. – М.: Научная книга, 2011. – С. 15-16.

УДК 343.21

Черненко М. П., к.ю.н., доцент,
Чернігівський національний технологічний університет,
м. Чернігів, Україна

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ШТРАФУ

Загальновідомо, що на установки суддів, які мають право вибору конкретного виду покарання з альтернатив, що містяться в санкціях статей КК, безпосередньо впливає реальність виконання конкретного покарання. Існують два способи кримінально-правового забезпечення виконання покарань: а) закріплення в законі можливості заміни судом одного покарання на інше при його невиконанні; б) встановлення в законі кримінальної відповідальності за ухилення від відбування кримінального покарання, визначення таких дій як новий самостійний злочин. КК України чітко проводить розмежування між правовими наслідками неможливості сплати штрафу засудженим і ухиленням від його сплати.